

INTERVJU ANDREJ PLENKOVIĆ S: 12.

MERKEL VODI ODVAŽNU I LJUDSKU POLITIKU PREMA IZBJEGLICAMA

Hrvatska Vlada pokazala je slabosti lošeg
dijaloga sa susjedima, a sve zbog izbora

ANDREJ PLENKOVIĆ

RAZGOVARALA: IVA PULJIĆ-ŠEGO

S Andrejem Plenkovićem, HDZ-ovim europarlamentarcem i potpredsjednikom Odbora za vanjske poslove EU parlamenta (HDZ/EPP) razgovarali smo o izbjegličkoj krizi, stanju u Ukrajini, ruskoj intervenciji u Siriji... Intervju smo napravili e-mailom jer je Plenković stalno u avionima između Strasbourga i Bruxellesa. Plenković je nosio HDZ-ovu koalicijsku listu na zadnjim europskim izborima, percipiran je kao ozbiljan i načitan političar, ali i kao netko tko ima i daleko većih stranačkih ambicija. Plenkovića se već dugo spominje kao zainteresiranog za to da preuzme HDZ i kao čovjeka kojeg je Šeks navodno pripremao za preuzimanje stranke. Plenković na to tek kaže da o stranačkim izborima treba razgovarati kada za njih dođe vrijeme te da ima mnogo spekulacija. Svoju je karijeru usmjerio prema Europskom parlamentu, angažiran je na pitanju Ukrajine...

:: Izbjeglička se kriza u Hrvatskoj nametnula kao prvorazredna tema uoči parlamentarnih izbora buduća da je kroz RH prošlo više od 130.000 izbjeglica. Premijer Milanović kaže da će izbjeglice propuštati kroz RH dokle god ih Njemačka bude primala. Prijeti li Hrvatskoj kriza u kojoj će izbjeglice ostati "zarobljene" unutar naših granica?

Mogućnost da zapadnoeuropske države u jednom trenutku promijene svoju politiku prihvata izbjeglica ne bi bila neočekivana nakon indicija koje idu u tom smjeru. Zato je nužno njegovati kontinuirani dijalog s našim susjedima i europskim partnerima te prevenirati kreiranje situacije u kojoj bi se Hrvatska morala samostalno nositi sa zbrinjavanjem velikog broja

izbjeglica koji nije u skladu ni s našim realnim kapacitetima, ali niti sa željom izbjeglica o njihovu krajnjem odredištu.

:: Dogodila se situacija u kojoj su premijer Milanović i njemačka kancelarka Angela Merkel na istoj strani, dok je HDZ zauzeo puno čvršći stav prema izbjeglicama?

Jednak je stav Europskih pučana i HDZ-a, baš kao i kancelarke Merkel, da je distinkcija između izbjeglica, azilanta te ekonomskih migranata pravno relevantna. Takvo razlikovanje, međutim, nije moguće ako ne postoji adekvatna registracija osoba koje prelaze vanjsku granice Unije. Zbog toga neregistriranje izbjeglica nije u skladu s nacionalnim, europskim i međunarodnim pravom. Za razliku od improviziranog djelovanja i kontradiktornog komuniciranja Vlade, HDZ ima principijelno i jasno stajalište – izbjeglice zaslužuju našu empatiju te solidaran pristup, uz korektno pravno i razumno sigurnosno postupanje. Najveća migracijska kriza od kraja Drugog svjetskog rata zahtijeva koordinirani i zajednički odgovor EU u traženju dugoročno održivih solucija koje nužno uključuju rješavanje krize u korijenu, na izvoru krize, a prije svega u Siriji.

:: Je li ispravna politika Angele Merkel prema izbjeglicama?

Kancelarka Angela Merkel vodi odvažnu "wir schaffen das" politiku prihvata izbjeglica utemeljenu na solidarnosti kao jednom od glavnih načela demokracije, ali i cijelog projekta EU. Dosljedno provođenje takve politike objektivno je ozbiljan izazov za Njemačku i druge članice EU. Smatram da je takav pristup ljudski ispravan. No, politički gledano kancelarka nikada nije dala "carte blanche" svim migrantima. U više je navrata jasno naglasila da ekonomski migranti, koji ne uživaju međunarodnopravnu zaštitu kao izbjeglice ili azilanti, ne mogu očekivati jednaki

nastavak na sljedećoj stranici »

ANGELA MERKEL
JASNO JE REKLA
DA EKONOMSKI
MIGRANTI NEĆE
OSTATI U EUROPI

status i ostanak u Njemačkoj. Također, CDU je podržao važne europske mjere poboljšanja graničnih kontrola i uspostavu sustavne registracije na ulaznim točkama, tj. uspostavljanjem "hotspotova" u Grčkoj i Italiji, kao zemljama na prvoj crti prihvaćanja.

U Njemačkoj je krenuo val nezadovoljstva zbog velikog broja imigranata koje kancelarka poziva da dođu.

Točno je da postoje zahtjevi za promjenom njemačke politike prema izbjeglicama. Naime, i mogućnosti realizacije njemačke kulture dobrodošlice imaju gornje granice operativnih i ekonomskih resursa koji se mogu upotrijebiti za zbrinjavanje i kasniju integraciju izbjeglica. Velik broj prihvatilišta je popunjen, a u njima su se počeli događati i sukobi. Barem deset milijardi eura potrebnih za zbrinjavanje izbjeglica u Njemačkoj samo tijekom 2015. značajna su sredstva čak i za gospodarstvo poput njemačkog. Jedino zajednička i konzistentna europska politika koja bi uključivala učinkovit nadzor vanjskih granica, registraciju izbjeglica, pravičnu raspodjelu među državama članicama utemeljenu na postojećim kriterijima Komisije, ali i vraćanje ilegalnih ekonomskih migranata omogućila bi zbrinjavanje onih kojima je zaštita najpotrebnija.

Kancelarka Merkel i francuski predsjednik Hollande obratili su se u srijedu Europskom parlamentu, koje su stavove iznijeli?

Dvadeset i šest godina nakon predsjednika Mitterranda i kancelara Kohla, koji su pred EP-om govorili samo par dana nakon pada Berlinskog zida u studenome 1989., u Strasbourgu su govorili kancelarka Merkel i predsjednik Hollande. Činjenica da su lideri Francuske i Njemačke, kao tradicionalni predvodnički dvojac EU, odabrali baš ovaj trenutak za obraćanje zastupnicima govori o težini aktualne izbjegličko-migrantske krize. Njihova zajednička poruka bila je da članice EU trebaju pokazati ljudsko dostojanstvo, solidarnost i odgovornost. Založili su se za "više Europe" i zajedničkog rada, te otklonili kritike marginalnih i antisistemskih političkih skupina. Merkel, koja je značajan dio svog života provela iza Berlinskog zida, imala je čvrstu poruku da zidovi nisu rješenje. Moj je dojam da su dobili jasnu potporu velike većine zastupnika.

Kako je u krugu europskih odjeknula kritika predsjednice Kolinde Grabar-Kitarović prema kancelarki Merkel o tome da je A. Merkel izazvala kaos pozivajući izbjeglice u Njemačku?

Izjavu predsjednice Grabar-Kitarović treba promatrati u kontekstu analiranja izvanredne izbjegličke situacije u kojoj se našla Europa i Hrvatska. Njezin susret s kancelarkom Merkel na marginama zasjedanja Opće skupštine UN-a u New Yorku potvrdio je da imaju iskrenu i partnersku komunikaciju, kakva je i potrebna u odnosima Hrvatske i Njemačke.

Kako se u Bruxellesu gleda na hrvatsko rješenje krize s izbjeglicama, odnosno na benevolentan pristup premijera Milanovića?

Vlada na odlasku u ovoj krizi pokazala je priličnu improvizaciju i mijenjanje stavova – koji kako čujemo idu do toga da i ograda može biti krajnje rješenje. EU očekuje da Hrvatska pokaže organizacijsku spremnost za prihvate i prolaz izbjeglica te da se u pogledu registracije ponaša u skladu s propisima EU. U vanjskopolitičkom pogledu zastupnici u EP-u i institucije EU bili su začuđeni da je u samo tjedan dana Vlada odlučila blokirati granične prijelaze sa Srbijom, čime je naštetila i vlastitom gospodarstvu, što je premijer i javno priznao. Pritisak na Vladu odmah je uslijedio od EK i visoke predstavnice pa su te

Dubravka Šuica i Andrej Plenković, europarlamentarci iz HDZ-a

Rusija je sama odlučila da umjesto strateškog partnera postane rival

mjere povučene. Dakle, na površinu su isplivale slabosti lošeg dijaloga sa susjedima i manjka europske reakcije Vlade RH, a sve zbog stjecanja predizbornih bodova.

Postoje teorije da ruski predsjednik Vladimir Putin ima utjecaja u Grčkoj i Srbiji te da i on na neki način usmjerava izbjeglički val i destabilizira Europsku uniju.

Pokretanjem ruskih zračnih napada u Siriji povećao se utjecaj Rusije na samo žarište krize, što za posljedicu može imati i moguće povećanje izbjegličkog vala. No, ne vjerujem da je sposobnost takvog ruskog djelovanja s ciljem destabiliziranja EU prisutna u mjeri koja bi omogućila uspjeh navedenih nastojanja. Mislim da se Rusija želi izvući iz svojevrstne izolacije zbog Ukrajine, preko konstruktivne uloge pri dogovoru o iranskom nuklearnom programu, do aktera koji je dio međunarodnog rješenja za rat u Siriji.

Dojam je da EU nema samostalnu politiku prema Rusiji nego da sve radi po "zapovijedima" SAD-a?

Normalno je i jasno da je SAD glavni saveznik i partner EU. No, EU ima svoju politiku prema Rusiji i jedinstvena je u pogledu restriktivnih mjera zbog teritorijalne okupacije dijela ukrajinskog teritorija i nelegalne aneksije Krima. EU se protivi politici Moskve da stvara aktivne i zamrznute konflikte u zemljama Istočnog partnerstva. Rusija je sama odlučila da umjesto strateškog partnera EU, postane strateški rival. U promijenjenim globalnim okolnostima najveći izazovi za vanjskopolitički kredibilitet EU su aktualna migracijska kriza, nestabilnost na Bliskom istoku, vanjski i unutarnji terorizam, kibernetički napadi i hibridna agresija Rusije na Ukrajinu. Stoga EU jača svoju vanjsku, sigurnosnu i obrambenu politiku, a visoka predstavnica Mogherini radi na novoj strategiji vanjske politike i sigurnosti koja će se usvojiti 2016. Ona će precizirati nove prijetnje i izazove te odrediti smjer i mjere združenog djelovanja povezujući vanjskopolitičke, sigurnosno-obrambene, pravosudne, razvojne, humanitarne i trgovinske mehanizme politika EU. Na odnose s Rusijom utjecat će i revidirana europska politika susjedstva koja će se uskoro usvojiti.

MOSKVA SE ŽELI IZVUĆI IZ ISOLACIJE U KOJU JE UPALA ZBOG UKRAJINE, PA NASTOJI BITI DIO RJEŠENJA ZA RAT U SIRIJI

PUNO JE SPEKULACIJA, ALI O STRANAČKIM IZBORIMA TREBA RASPRAVLJATI KAD ZA NJIH DOĐE VRIJEME

Treba li EU postaviti svoju vojsku i policiju na granici u Grčkoj jer kako drukčije zaustaviti sve one iz Azije i Afrike koji žele živjeti u Europi? EU treba pomoći Grčkoj u operativnom i tehničkom pogledu jer se u praksi pokazuje da nema zadovoljavajuću infrastrukturu. Predloženo uspostavljanje europske granične i obalne straže pridonijelo bi učinkovitom čuvanju vanjske granice EU, a osobito u Grčkoj gdje aktualni kapaciteti nisu dovoljni.

Ukrajina je sada u drugom planu, što se ondje zbiva i je li to podijeljena zemlja na zapadnu i rusku sferu? Za dva tjedna predvodit ću promatračku misiju EP-a na lokalnim izborima u Ukrajini, koji su važni za proces decentralizacije i konsolidiranje demokracije u zemlji. Dobro je da je nakon sastanka u tzv. normandijskom formatu u Parizu došlo do odgode nelegalnih lokalnih izbora u tzv. DNR i LNR nakon jasnog utjecaja Moskve. Kao predsjednik delegacije EP-a za Ukrajinu, stalno ističem da je ona vanjskopolitički prioritet EU. Trebamo joj pomoći da slobodno ostvari europske ambicije i teritorijalnu cjelovitost koju narušavaju pobunjenici vojno i logistički potpomognuti iz Moskve. U tom smislu, jasan uvjet da se Rusiji ukinu restriktivne mjere je potpuno poštovanje sporazuma iz Minska. Pred Ukrajinom su trenutačno dva ključna zadatka. Prvi je nastavak reformskog procesa i borbe protiv korupcije provedbom sporazuma o pridruživanju, pri čemu joj EU pruža snažnu financijsku, stručnu i savjetodavnu potporu. Nadzor provedbe reformi i osnaživanje institucionalnih kapaciteta Vrhovne rade zadaće su parlamentarnog Odbora za pridruživanje kojim supredsjedam. Drugi

je reintegracija privremeno okupiranih područja Donbasa, ali i Krima. U tom pogledu, kontinuirano ističem da će Ukrajini najviše koristiti model međunarodno potpomognute mirne reintegracije hrvatskog dijela Podunavlja. Smatram da bi međunarodna zajednica u dogledno vrijeme trebala imenovati osobu visokog utjecaja i profila, koju bi poštovala i Moskva, da s jasnim mandatom i autoritetom provede mirnu reintegraciju.

Kako komentirate situaciju u Siriji u koju su se upetljale najveće svjetske sile: Amerika, Rusija, Kina... Jedna je američka novinarka komentirala da tako počinju svjetski ratovi, s previše oružanih sila na jednom prostoru.

Rat u Siriji glavno je krizno žarište na Bliskom istoku. Do sada je, nažalost, poginulo 250.000 ljudi, više je od 8 milijuna prognanika u zemlji, a 4 milijuna izbjeglica u Turskoj, Jordanu, Libanonu i diljem Europe. Svi regionalni akteri – koji su često i međusobno suprotstavljeni – uključeni su u krizu – od Turske, Irana do Saudijske Arabije, a sve to uz sukob između šijita i sunita koji eskalira brutalnošću tzv. Islamske države protiv koje se svi trebaju boriti. Rуска intervencija ima za cilj održati Assadov autoritarni režim napadima i na druge skupine u Siriji osim na ISIL, a nedopušteni ulasci u turski zračni prostor i neselektivno bombardiranje pod kojim stradaju i civili mogli bi dodatno pogoršati situaciju i ujediniti terorističke snage. Time se stvara i suparništvo s međunarodnom koalicijom predvođenom SAD-om i drugim zapadnim državama u pogledu vodstva na Bliskom istoku. U takvom kontekstu, EU mora imati ključnu političku i diplomatsku ulogu povezujući sve aktere, te nastojati stabilizirati situaciju u Siriji uz podršku naporima UN-ova izaslanika Staffana de Misture.

Što kažete na novoprobudeno domoljublje Zorana Milanovića?

Taj predizborni angažman ne djeluje uvjerljivo. Najnoviji populistički potezi i nagla domoljubna motiviranost SDP-a pokušaj je da se prikrije podnošenje izvješća o stvarnim gospodarskim rezultatima Vlade u proteklom mandatu.

Ima li šef HDZ-a Tomislav Karamarko šanse protiv "Malog Sanadera", Sanader je svojedobno bio svemoćan?

HDZ će pobijediti na izborima za Hrvatski sabor, jer je u protekle četiri godine već četiri puta pobijedio SDP: prvim europskim, lokalnim, drugim europskim i predsjedničkim izborima. To su činjenice koje idu u prilog predsjedniku Karamarku, a i ankete pokazuju da je HDZ favorit. Na prošlim europskim izborima kao nositelj liste HDZ-a imao sam četiri sučeljavanja s nositeljem liste SDP-a Mimicom i u sva četiri sam bio uspješniji, što su pokazali i rezultati, a pritom sam vodio isključivo kolektivnu kampanju naše liste. Siguran sam da će Domoljubna koalicija tijekom kampanje kvalitetno predstaviti program i pripremljene mjere te da će preuzeti odgovornost za Hrvatsku i raditi na dobrobit svih građana.

Svojedobno se s vama kalkuliralo kao s osobom koja ima ambicije preuzeti HDZ? Imate li takvih ambicija?

Puno je spekulacija. Parlamentarni izbori su 8. studenoga i jedino što trebamo je okupljajuća snaga HDZ-a i koalicije te pobjeda na izborima. Angažirano ću pridonijeti ostvarenju tog cilja. Dva puta sam izabran za zastupnika u Europskom parlamentu te sam fokusiran na obavljanje zahtjevnih dužnosti potpredsjednika Odbora za vanjske poslove i predsjednika delegacije za Ukrajinu. Svatko u politici ima svoj put i mora dati doprinos timskom uspjehu. O stranačkim izborima treba se raspravljati kad za njih dođe vrijeme.

Naglim domoljubljem Milanović i SDP pokušavaju prikriti gospodarske rezultate

o Milanovićevoj izbornoj strategiji